

IDEI DIRECTOARE ȘI ACȚIUNI ALE SEMINARULUI PEDAGOGIC UNIVERSITAR „GH. LAZĂR“, SIBIU⁺

Cel dintii și cel mai însemnat lucru pentru un educator și pentru un organizator al culturii este acela de a avea o idee clară și hotărâtă despre aceea ce trebuie să fie cultura și educația.

Știm cu toții câte definiții s-au dat în cursul vremurilor acestor două noțiuni. Dar știm totodată și valoarea foarte relativă a acestor definiții. În tot cazul, știm că atât educația cât și cultura au fost întotdeauna în funcție directă de timp și de loc. Un popor a conceput cultura și educația într-un chip, altul în alt chip.

Dar, oricum, cultura nu însemnează nici imitare, nici adaptare, ci creație proprie, de calitate optimă, în domeniul spiritual. S-ar putea spune că, *cultura este ceea ce e în stare să creeze spiritul omenesc mai nobil, mai frumos, mai puternic și mai de valoare, în vederea afirmării și menținerii sale și în vederea creării pe acest pământ a unei lumi eterne proprii, alături și împreună cu cea creată de natură*. Spiritul omenesc se manifestă, la rîndul său, prin limbile naționale, prin obiceiurile și tradițiile naționale, și prin idealurile concepute de națiuni.

La rîndul ei, *educația este pîrghia principală a culturii*. Nu poate exista cultură fără educație, nici educație în sine, care să nu urmărească drept scop al său cultura, în sensul indicat mai sus.

Din parte-mi, am căutat să dau educației o definiție care — evitînd concepțiile individualiste, raționaliste și internaționaliste [219] de care mișună, de decenii întregi, manualele noastre de pedagogie și cu care au fost îndopate generații după generații de dascăli de toate gradele — să se mențină atât pe linia tradiției marilor înaintași — care, fără pretenția de a fi fost „pedagogi“, au fost neîntrețuți educatori ai poporului —, cât și pe linia marilor comandamente ale destinului nostru istoric. După concepția mea, desprinsă din marea tradiție culturală a neamului și adaptată la ceea ce-i trebuie neamului în epoca de acum a istoriei sale, *educația este lucrarea conștientă și neîntreruptă a națiunii și a fiecărui component al ei, în vederea valorificării, sporirii și desăvîrșirii, pe toate terenurile vieții și cu ajutorul tuturor mijloacelor, a tuturor virtualităților native ale poporului, în vederea realizării maximumului de bine, de adevăr și de frumos, pentru națiune și componenții ei, și prin aceasta, pentru umanitatea însăși* [220].

⁺ Printre numeroasele documente în legătură cu activitatea desfășurată de Seminarul pedagogic de pe lângă Universitatea din Cluj (Sibiu), în arhiva O. Ghibu s-a păstrat și acest document inedit, cuprinzînd ideile sale și descrierea acțiunilor desfășurate în cursul anului școlar 1942/43, prezentate de el membrilor seminarului la încheierea anului.

Este, desigur, un cadru larg acesta, în aparență chiar prea larg, dar în orice caz este un alt cadru decât cel la modă de o vreme încoace, care ne-a dus la contrastele sociale și naționale de astăzi și la slăbiciunea mai mult decât îngrijorătoare a poporului și a statului român întregit la 1918.

Educația, după adinca și vechea mea concepție, nu mai poate fi concepută ca o problemă a individului în vederea propriei sale fericiri.

Individul nu poate fi fericit într-o colectivitate nefericită. *El trebuie să-și găsească fericirea în fericirea tuturor membrilor comunității din care face parte, iar această comunitate nu poate fi alta decât națiunea proprie.*

Educația trebuie să fie, astfel, o funcție a întregii națiuni. S-ar putea zice că ea trebuie să fie chiar principala funcție a națiunii. Căci, o națiune *nu este*, adică *nu există* decât în măsura în care ea viețuiește și creează valori în raport cu un anumit ideal superior. Pura existență biologică, materială, anistorică, nu este o existență adevărată. O națiune există numai în măsura în care ea elaborează în mod conștient pe toate liniile și în fiecare clipă valori superioare, adică în măsura în care ea se depășește mereu pe sine însăși într-un conștient, entuziast și neșovăitor *excelsior*.

Individul nu este desființat în concepția aceasta, nici strimtorat, el este numai încadrat și înarmat cu conștiința a tot ce au făcut până la el înaintașii săi, pe care el este pus să-i continue, ducându-le la biruință gândurile și idealurile. Individul nu este nici început nici capăt de lume; el este, și mai ales trebuie să fie o zală conștientă între prezent și marele *ieri* — și între mărețul și eroicul *mîine*. El trebuie să-și pună în valoare toate puterile sale fizice, psihice și morale, pentru a deveni un membru cât mai valoros al națiunii și pentru a face din națiune un element important în cadrul umanității. Individul român trebuie educat în spiritul marilor tradiții pe care ni le-au lăsat înaintașii noștri, începînd cu cei mai vechi, și în spiritul marilor idealuri pe care ni le impune destinul nostru istoric încadrat în marile idealuri universale, în măsura în care acestea se potrivesc cu sufletul și cu nevoile noastre. Educatorii noștri adevărați trebuie să fie în prima linie înaintașii noștri, care au plăsmuit în trecut idealuri superioare, și în al doilea rînd trebuie să fim noi înșine. Trebuie să facem să se trezească în fiecare din noi înșine conștiința înaltă a valorii noastre proprii și a datoriei noastre, care trebuie împlinită fără tranzacțiuni și fără compromisuri.

În concepția mea, pedagogia nu este o știință care ar putea garanta, în mod propriu-zis, realizarea educației. Educația nu atîrnă nici de pedagogie, ca știință, nici de legile și regulamentele școlare, oricît ar fi ele de perfecte, — ea atîrnă pe de o parte de mediul în care se desfășoară procesul ei, pe de alta de educatori. Tot restul este de valoare și de însemnătate secundară. Importanța absolut decisivă a educatorului se poate ilustra prin cazul concret oferit de *Miss Sullivan*, educatoarea americană care a izbutit să scoată dintr-un exemplar uman mai mult decât anormal, ca orba și surdo-muta *Hellen Keller*, o ființă mai mult decât normală sub raportul vieții spirituale creatoare. Dacă prin educație se poate face dintr-un om lipsit de cele mai importante

simțuri, ceea ce a realizat iscusita educatoare amintită mai sus, ne putem face idee de ceea ce buni educatori, ajutați și de un mediu corespunzător, sînt în stare să facă din copiii normali, înzestrați cu toate simțurile.

Cum mediul social nu se poate schimba atît de ușor, în sensul ca el să favorizeze în condițiile cele mai bune educația, rămîne ca factor principal în educație *educatorul*, care prin munca sa va ajunge să transforme apoi încetul cu încetul și mediul. Prin urmare, *cea mai imperioasă problemă practică a culturii este aceea de a forma educatori, și anume de a face din fiecare individ, într-o măsură mai mare sau mai mică, un educator, al său și al altora, care la rîndul lor să transforme mediul însuși în sensul postulatelor superioare ale culturii.*

Desigur că în opera de formare a educatorilor, pedagogia poate îndeplini și ea un rol folositor, luminînd o mulțime de aspecte ale creșterii, educației și învățămîntului. Dar nu trebuie să cădem în greșeala de a supraevalua importanța acestei discipline, socotind-o drept cheie miraculoasă cu ajutorul căreia s-ar putea deschide toate tainele misterioasei probleme a educației și s-ar putea garanta deplina ei eficacitate. Este o greșeală ca pedagogia să fie socotită ca o știință în sine. Dimpotrivă, ea trebuie socotită numai ca un soare care luminează și încălzește toate celelalte științe, făcîndu-le capabile să întărească trupul și sufletul individului și să le ridice la valoarea celor mai înalte potențe în cadrul colectivității naționale. [...]

În acest chip am conceput eu, în cursul întregii mele cariere de profesor de pedagogie, de organizator al învățămîntului și de director al Seminarului pedagogic universitar „Gh. Lazăr“, problema culturii și a educației.

În spiritul acestei concepții am alcătuit, în cursul anului școlar 1942—43, și *Carnetul de practică pedagogică*, și întreaga activitate a Seminarului pedagogic, — pe cît mi-au îngăduit împrejurările destul de neprielnice în care am fost nevoit să lucrez, și timpul scurt de abia cîteva luni, cît a durat anul școlar.

Departate de a fi o meschină colecție de extrase de legi și regulamente, cu rubrici stereotipe de obligații și de formalități sterpe, *Carnetul* se prezintă, prin primele sale 17 pagini — din cele 44, cîte are cu totul —, ca o *Evanghelie pedagogică românească*, ale cărei cuvinte urmează să răsune fără întrerupere în sufletul tînarului care se pregătește să devină profesor și educator al tineretului român.

Pe primele pagini ale carnetului întîlnim însuși chipul patronului seminarului, care este nemuritorul Gh. Lazăr.

Eu însumi am pus și seminarul — așa cum am pus însuși liceul din Sibiu, la 1919 [221] — sub patronajul spiritual al marelui dascăl de-acum 120—130 ani, vrînd ca toți cei care se vor pregăti în cadrele acestei școli să-l aibă pe el ca model de urmat.

Alături de chipul lui Gh. Lazăr, am reprodus din puținele dar minunatele lui scrieri — care pentru mine sînt mai prețioase decît toate „Confesiunile“ cutărui mare pedagog francez contemporan cu el, cu paradoxurile cărora ațiția s-au îmbătat și continuă să se îmbete — am reprodus, zic, trei cuvinte ale lui : despre educația în serviciul patriei, — despre lupta omului între bine și rău, din care, prin înțelepciunea

proprie și prin ajutorul lui Dumnezeu, omul iese biruitor, — și despre valoarea atât de relativă, pe cât de primejdioasă, a slavei, a cinstei și a bogăției materiale. Vin, apoi, pe rând, cuvintele adânci în legătură cu viața omenească, cu frumusețile și cu greutatea ei, cu destinul ei și cu sublimitatea jertfei pentru marile idealuri ale individului, ale neamului și ale umanității, — cuvinte spuse de *Isus Hristos, Platon, Pestalozzi, Fichte, Eufrosin Poteca, Damaschin Bojâncă, N. Bălcescu, A. Șaguna, M. Kogălniceanu, S. Bărnăuțiu, T. Maiorescu, Al. Odobescu, Carmen Sylva, M. Eminescu, Al. Mocioni, A. C. Popovici, I. Popescu, Sp. C. Haret, N. Iorga, V. Onițiu și V. Pârvan.*

Aceștia sînt pedagogii al căror spirit am dorit și doresc să se coboare în sufletul dascălilor români de mîine [222]. Aceștia trebuie să fie stîlpii de foc care să lumineze cărările pe care trebuie să umble, viața lor întregă, cei chemați să lumineze în duh, în vrere și în putință generațiile de mîine.

Numai după aceste lumini de foc vin apoi, pe un plan secundar, „normele și dispozițiile“ privitoare la partea tehnică a pregătirii didactice a viitorilor profesori [223].

Acest carnet nu are în vedere numai pe tinerii candidați, ci într-o măsură și mai mare pe înșiși profesorii de la seminar. Aceștia trebuie să se pătrundă cei dintîi de concepția care stă la baza acestei activități; pentru ca apoi, prin sufletul lor, prin munca lor și prin exemplul lor de fiecare clipă să poată crea o atmosferă prielnică unei rodiri îmbelșugate. În acest spirit am căutat să îndrumez întreaga activitate a seminarului, atât în conferințele săptămînale cu profesorii (conferințe care s-au ținut cu absolută regularitate tot anul) cît și în cursurile, în colocviile, în discuțiile și în lucrările teoretice și practice ale seminarului.

Trebuie să recunosc că rezultatele unei asemenea munci au rămas cu mult în urma dorințelor și silințelor mele. Acest rezultat, în afară de faptul nedestoiniciei mele, se datorește și altor factori, pentru moment mai tari decît mine: 1) administrația școlară superioară n-a contribuit cu nimic pozitiv ca o lucrare grea ca aceasta să fie ajutată în modul cuvenit; 2) corpul didactic recrutat la întîmplare din profesorii liceului, supuși legilor și regulamentelor învățămîntului secundar, n-a putut fi cîștigat în măsură suficientă pentru aceste principii și pentru o asemenea activitate; și 3) Universitatea îi pregătește pe studenți într-o ideologie foarte îndepărtată de aceea pe care i-o cere viitorilor profesori secundari, școala.

Cu toate acestea, cred că, într-o oarecare măsură, pot avea conștiința liniștită că, în împrejurările existente, îndrumarea dată n-a rămas fără nici un efect, ba chiar că ea a avut un răsunset destul de satisfăcător. „Ziarul pedagogic“, în care fiecare candidat s-a obișnuit să-și însemneze momentele caracteristice ale preocupărilor lui în legătură cu problema autoeducației și a educației tineretului și a națiunii, mi-a dovedit că sămînța, aruncată cu mîna largă pretutindenea, a prins rădăcini în multe suflete și a început să dea și roade. De asemenea, „lucrările de seminar“ [224], atât în felul cum au fost concepute, cît și prin felul cum au fost elaborate, au dovedit, în foarte multe cazuri, preocupări serioase și orientări îmbucurătoare. Sunt pe deplin încredințat că o serie

întreagă din aceste lucrări, făcute sub directa mea îndrumare și supraveghere, constituie noi poziții importante cîștigate într-un sens care, cu timpul, se va impune tuturor. Sper să mi se dea posibilitatea de a publica o bună parte a acestor lucrări într-un ANUAR PEDAGOGIC, care va lumina pe larg multe din aspectele mării probleme a educației așa cum o impune, în mod imperios, faza istorică actuală din viața neamului nostru [225].

*

Pentru a ilustra și cu alte momente concepția fundamentală și direcția lucrărilor seminarului nostru, vom aminti în cele următoare și viziunile pe care le-am făcut în cursul anului la o serie de institute universitare, care au anumite aderențe cu problema sănătății și vigoarei națiunii și a căror activitate noi căutăm să o privim prin prisma educației națiunii.

Prima vizită de acest fel pe care am făcut-o cu candidații și cu candidatele seminarului nostru a fost la *Institutul de igienă și biopolitică* de sub conducerea d-lui profesor Dr. *Iuliu Moldovan* [226]. Aici candidații s-au putut încredința atît din expunerea făcută de mine, cît mai ales din expunerile făcute de dl. prof. Moldovan și de dl. conferențiar dr. *P. Râmneanțu*, că după cum problemele educației nu pot fi separate de acelea ale neamului — adică, după cum nu se poate face educație de dragul educației, ci ea trebuie să se facă de dragul și în interesul neamului —, tot astfel problemele de igienă nu pot fi concepute decît ca probleme de igienă a națiunii. Igiena națiunii și educația națiunii trebuie să meargă mină în mină. Profesorul secundar de miine nu poate fi un simplu transmițător de cunoștințe; el trebuie să fie un educator al națiunii în sensul cel mai larg al cuvîntului, avînd să fie stăpîn nu numai pe problemele pedagogice, didactice și metodice, în sensul cum le-a preconizat o pedagogie generală cu totul depărtată de viață și de idealurile neamului, ci și pe problemele de igienă și de biopolitică ale acestuia, cum sînt: eugenia, natalitatea și mortalitatea, bolile sociale, standardul de viață în raport cu cerințele biologice și sociale ș.a.m.d.

A doua vizită a fost la *Institutul de pediatrie și puericultură* de sub conducerea d-lui profesor dr. *Gheorghe Popoviciu*. Bogatele învățăminte și orizonturi deschise de Institutul de igienă s-au concretizat aici cu deosebire în problema deosebit de importantă pentru viitorul și pentru destinul neamului nostru, a creșterii, îngrijirii, igienei și patologiei infantile. Pentru un profesor nu este indiferent nici *cîți* copii, nici *ce fel* de copii intră în diferitele școli în scopul de a se pregăti pentru viață și de a spori capitalul biologic și spiritual al neamului. Idealul la care trebuie să se gîndească mereu fiecare profesor, de orice specialitate ar fi el, trebuie să fie acesta: poporul român trebuie să se sporească în proporție directă cu indicele său biologic mult mai urcat decît al altor popoare; el trebuie să ajungă, în curs de cîteva decenii, la o cifră demografică impunătoare. Natalitatea să meargă într-o linie de ascendență bine susținută, mortalitatea să fie redusă la proporții normale, combătîndu-se cu toate mijloacele înspăimîntător de marea mortalitate infantilă și creîndu-se toate posibilitățile în vederea oțelirii tîne-

retului printr-o bună și substanțială alimentație și printr-o sănătoasă educație fizică. În același timp, printr-o educație rațională să se asigure întregului popor un standard de viață cât mai ridicat, pentru ca astfel să poată ajunge un popor numeros, sănătos, viguros și harnic, care să se poată impune prin prestațiunile sale de tot felul în fața lumii și în fața istoriei.

A treia vizită am făcut-o la *Institutul de fiziologie* de sub direcția d-lui profesor dr. *Grigore Benetato*, unde candidații au avut prilejul să-și dea mai de aproape seama de însemnătatea mare pe care o prezintă pentru educația națiunii problema alimentației, a educației fizice și a transfuziei cu sînge conservat. Alimentația poporului nostru suferă de multe și mari neajunsuri, fie din cauza unor condiții economice antisociale, fie din cauza ignoranței, fie din cauza lipsei de sollicitudine a conducerii de stat. Un popor subalimentat sau rău alimentat nu este în stare să realizeze în nici un domeniu ceea ce trebuie. În astfel de condiții, problema reformei alimentației poporului român devine nu numai o imperioasă problemă de stat, ci și o mare problemă de educație, care trebuie să preocupe pe toți educatorii mari și mici.

Prețioase au fost învățămintele care s-au desprins din expunerea d-lui prof. Benetato despre educația fizică privită prin prisma fiziologiei. Viața sedentară, impusă de civilizația actuală și procesul anormal de continuă orășenizare, obosesc și îmbătrînesc organismul înainte de vreme. Această viață are o mare înrîurire asupra proceselor vegetative, asupra glandelor cu secreție internă și, în general, asupra întregului nostru sistem nervos. Tipul nostru de civilizație nu ne poate fi indiferent din punct de vedere psihofiziologic; el interesează îndeaproape creșterea și dezvoltarea normală a poporului nostru, determinîndu-i însăși misiunea sa istorică.

În general, vizitele făcute astfel de membrii seminarului nu numai că și-au ajuns scopul lor de informare științifică, dar ele au reușit să lărgescă într-un mod deosebit de binefăcător însăși concepția acestora despre educație și despre rolul pe care sînt chemați să-l îndeplinească în cadrul națiunii.

CARNET DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

În paginile 5—17 sînt reproduse cugetări alese din operele celor 21 de personalități menționate anterior [227], urmate apoi (pp. 18—22) de introducerea semnată de profesor și de normele generale, pe care le reproducem integral :

TINERE.

care te pregătești să devii dascăl al neamului tău,

Tu trebuie să te pătrunzi din capul locului și în fiecare clipă a vieții tale de conștiința că te-ai legat să mergi pe un drum, pe care au umblat înaintea ta cei mai mari binefăcători ai omenirii și ai neamului românesc : Socrate, Christos, Pestalozzi, Gh. Lazăr, S. Bărnăuțiu, V. Onițiu și atîția alți *învățători, educatori și părinți* ai poporului și ai umanității.

Să știi însă că, înainte de a putea fi învățător și educator al tinerețului și al neamului, tu trebuie să fii în cea mai mare măsură propriul tău educator. Tu trebuie să fii mereu preocupat de gîndul de a ajunge un om cît mai desăvîrșit : sănătos la trup și la suflet, bun, harnic, devotat, credincios, curajos, modest, luptător neînfricat pentru bine, adevăr și frumos, pentru neamul tău și pentru omenire.

Răsplata adevărată a ostenețelor tale să n-o cauți nici în averi materiale, nici în onoruri, nici în recunoștința publică, ci în mulțumirea de a te fi transplantat pe tine însuți în miile de suflete care ți-au fost încredințate spre îndrumare și de a vedea sămînța ta bună rodind pretutindeni, unde ai aruncat-o cu mîna largă și cu inimă bună.

1.XI.1942.

PENTRU A PUTEA AJUNGE BUNI EDUCATORI, CANDIDAȚII TREBUIE SĂ ȚINĂ SEAMĂ ȘI DE URMĂTOARELE

NORME ȘI DISPOZIȚIUNI GENERALE :

I. Fiecare candidat înscris în Seminarul pedagogic universitar Gh. Lazăr, din Sibiu, trebuie să ajungă, în cei doi ani de practică pedagogică, a cunoaște și apoi a promova :

a) viața școlară și educativă românească de astăzi, ca realitate națională, și viața școlară și educativă a minorităților etnice din Sibiu, [228]

- b) sufletul copilului, respectiv al elevului de diferite vârste,
- c) materia de predat în diferite școli și în special în liceul de aplicație,
- d) metodele de întrebuințat în educație și învățămînt,
- e) organizația, administrația și legislația școlară,
- f) etica profesiei dascălești,
- g) idealul spre care trebuie să năzuiască școala românească de astăzi, în general, și fiecare categorie de școală în special.

II. Fiecare candidat (student în anii III și IV) va urma în cursul celor doi ani, cît durează pregătirea practică, cel puțin cîte o săptămînă în fiecare lună, lucrările Seminarului (asistînd la lecții, discuții, lecții practice etc.). Candidații vor fi împărțiți în acest scop în patru serii, pe cele patru săptămîni ale fiecărei luni. De asemenea, ei vor fi împărțiți și pe specialități, principale și secundare, și puși în legătură cu profesorii de specialitățile respective și cu diriginții claselor, cu care vor avea să stea în legături cît mai strînse și să lucreze.

III. Candidații își vor procura Programa analitică a școlii secundare, precum și manualele de școală pentru materiile de specialitate, spre a putea urmări, pe de o parte procesul normal al învățămîntului, pe de alta spre a-și putea însuși în mod precis materia de liceu din domeniile respective.

IV. În săptămînile obligatorii, fiecare candidat va asculta zilnic, în anul prim, cel puțin cîte două lecții, luînd note, pe care le va redacta ulterior într-un caiet anume, care va fi cercetat din cînd în cînd de profesorii de specialitate, de șeful de lucrări sau de directorul seminarului. De asemenea, fiecare candidat va lua parte la convorbirile, discuțiile, conferințele și criticile care au loc în legătură cu lecțiile, sub conducerea unuia din factorii amintiți mai sus.

V. O săptămînă pe an este rezervată pentru asistența la alte școli decît liceul de aplicație, și anume cîte o zi la : o grădină de copii, o școală primară, o școală normală, o școală secundară de comerț, profesională, tehnică, de menaj, sau o școală minoritară.

VI. O altă săptămînă, candidații vor asista, zi de zi, la toate lecțiile, de toate materiile, ale cîte unei clase a liceului de aplicație, spre a-și putea da mai bine seama de unitatea învățămîntului, de corelația dintre diferitele materii sau obiecte de învățămînt, de caracterul educativ al școlii ca instituție națională organică, de diversitatea de metode și de personalități pedagogice etc.

VII. Candidații vor urma cursurile de psihologie pedagogică, de etică profesională și de legislație și administrație școlară care se țin în cadrul Seminarului pedagogic. De asemenea, ei vor lua parte la consfăturile periodice cu părinții elevilor, la excursiile și serbările școlare, la serviciile divine speciale pentru elevi, la societățile de lectură, științifice, religioase, sportive etc. ale elevilor, la diferitele concursuri sau olimpiade de orice fel ale liceului de aplicație.

VIII. Fiecare candidat va lua asupra sa studierea, supravegherea și îndrumarea, pe durată întregului an școlar, a unui sau a doi elevi din liceul de aplicație, eventual și din alte școli, în sensul de a le aprofunda, pe de o parte, personalitatea, iar pe de alta de a le-o influența cu ajutorul celor mai bune metode, în sensul celor mai înalte idealuri educa-

tive. Unul din elevi va fi din cursul inferior, celălalt din cursul superior (de preferință cl. I și V).

Rezultatele experiențelor vor fi comunicate, din cînd în cînd, profesorilor de specialitate, respectiv diriginților, șefului de lucrări sau directorului. La sfîrșitul anului se va face despre întreaga activitate în această direcție, o lucrare scrisă, care va fi clasificată și atașată la dosarul candidatului.

IX. Fiecare candidat va supraveghea, în una din cele șase zile pe lună în care asistă la lecții, pe elevii școlii, în recreații, dimpreună cu pedagogii școlii.

X. Candidații vor face în cursul fiecărui an cîte o lucrare de caracter pedagogic, asupra unui subiect ce li se va indica din partea direcțiunii.

XI. Fiecare candidat va face, timp de o săptămînă pe an, practică pedagogică de educator (pedagog) în unul din internatele școlare din localitate.

XII. După terminarea asistențelor, fiecare candidat va face lecțiile practice și lecțiile de probă reglementare.

XIII. Absolvenții și licențiații vor urma în fiecare lună lucrările indicate mai sus, timp de cel puțin două săptămîni.

XIV. Fiecare candidat va purta regulat un *ziar pedagogic personal*, în care va face însemnări, pe cît se poate zilnic, în legătură cu problema educației sale proprii și a altora (elevi, indivizi, națiune) și cu experiențele sale la școala de aplicație sau la școlile vizitate. Acest ziar va fi văzut cel puțin de două ori pe an de unul din factorii anunțați la pct. VIII.

Urmează paginile destinate consemnării activității fiecărui student în cadrul seminarului pedagogic.

p. 23

Candidatul(a) a fost repartizat(ă) pentru lecții la domnii profesori

L.S.

Secretar,

p. 24—29

ASISTENȚE LA LECȚII DE SPECIALITATE

Pe orizontală : *Nr., Ora, Clasa, Ziua, Luna, Anul, Studiul, Subiectul lecției și Semnătura profesorilor.*

Pe verticală : 60 de rubrici.

p. 30—31

ASISTENȚE LA LECȚII PE CLASE

Pe orizontală : *Clasa, Ora, Ziua, Luna, Anul, Studiul, Subiectul lecției și Semnătura profesorilor.*

Pe verticală : în coloana „Clasa” — *I, II, III (IV), V (VI), VII, VIII* și, pentru fiecare clasă, în rubrica „Ora”, *I, II, III, IV, V.*

p. 32

SUPRAVEGHEREA ELEVILOR ÎN RECREAȚII

Pe orizontală : *Nr., Ziua și Semnătura pedagogului.*

Pe verticală : opt rubrici, numerotate (în coloana „Nr.”) de la 1 la 8.

p. 33   **PRACTICA EDUCATIVĂ ÎN INTERNATUL . . . . .**

Pe orizontală : *Nr., Ziua, Semnătura directorului internatului.*
Pe verticală : douăsprezece rubrici, numerotate (în coloana „Nr.“), de la 1 la 12.

p. 34   **ASISTENȚE LA ALTE ȘCOLI DIN LOCALITATE**

Pe orizontală : *Nr., Data, Școala, Semnătura directorului.*
Pe verticală : în coloana „Nr.“, șapte rubrici, numerotate de la 1 la 7 ; în coloana „Școala“, în ordinea celor șapte rubrici :
Grădina de copii Nr. . . . . . , Școala primară Nr. . . . . . ,
Școala normală de . . . . . , Liceul comercial de . . . . . ,
Școala tehnică . . . . . , Școala de ucenici(e) . . . . . ,
Școala minoritară . . . . .

p. 35   **ASISTENȚE LA CONFERINȚELE DIDACTICE**

Pe orizontală : *Nr., Ziua, Luna, Anul, Semnătura profesorului.*
Pe verticală : 14 rubrici.

p. 36   **EXAMENE**

Pe orizontală : *Nr., Data, Specialitatea *, Nota, Semnătura profesorului.*

Pe verticală : în coloana „Nr.“, șase rubrici, numerotate de la 1 la 6 ; în coloana „Specialitatea“, în ordinea celor șase rubrici:
Istoria pedagogiei, Pedagogie, Metodică și Didactică, Psihologie pedagogică, Legislație și Administrație școlară, Etică profesională.

* În subsolul paginii, nota privind „Specialitatea“ : *Examenele de sub 1—3 se fac în cadrul Facultății de Filozofie și Litere ; cele de sub 4—6 în cadrul Seminarului.*

p. 37   **COLOCVII**

I. Din materia de liceu

Pe orizontală : *Nr., Specialitatea, Nota, Semnătura profesorului.*

Pe verticală : în coloana „Nr.“, trei rubrici, numerotate de la 1 la 3 ; în coloana „Specialitatea“, în ordinea celor trei rubrici : *Principală, Secundară I, Secundară II.*

II. Din metodică practică a specialităților alese

(în vederea admiterii la lecțiile de probă)

Pe orizontală : *Nr., Data, coloană fără titlu, Nota, Semnătura profesorului.*

Pe verticală : în coloana „Nr.“, două rubrici, numerotate 1 și 2 ; în coloana fără titlu : *Scris, Oral.*

p. 38—39   **LECȚIUNI DE PROBĂ**

(liniatura cuprinde, în continuare ambele pagini)

Pe orizontală : *Nr., Ora, Clasa, Ziua, Luna, Anul, Studiul, Subiectul lecției, Semnătura profesorului.*

Pe verticală : zece rubrici, numerotate (în coloana „Nr.“) de la 1 la 10.

p. 40

LECȚIILE FINALE *

Pe orizontală : *Nr., Data, Ora, Clasa, Subiectul lecției, Nota, Semnătura profesorului.*

Pe verticală : patru rubrici, numerotate (în coloana „Nr.”) 1—4.

Director,

* În subsolul paginii, nota : *Notele se vor da după fiecare lecție.*

p. 41

LUCRAREA DE SEMINAR

1. *Titlul lucrării de Seminar* . . . . .
2. *Lucrarea a fost prezentată în ziua de* . . . . .
3. *Lucrarea a fost clasificată cu nota :* . . . . .

Șef de lucrări,

p. 42

OBSERVĂRI ASUPRA ELEVILOR

*Lucrarea asupra elevului (elevilor) . . . . .
din clasa . . . . . a fost depusă în ziua de . . . . .
și a fost clasificată cu nota . . . . .*

Director,

Profesor diriginte,

p. 43

COLOCVIU DE ABSOLVIRE

Pe orizontală : *Nr., Data, coloană fără titlu, Nota.*

Pe verticală : în coloana „Nr.”, două rubrici, numerotate cu 1 și 2 ; în coloana fără titlu : *Scris, Oral.*

Director,

Profesori :

p. 44

PARTICIPĂRI LA :

Pe orizontală : *Nr., Data, coloană fără titlu, Confirmarea.*

Pe verticală : în coloana „Nr.”, șase rubrici, numerotate de la 1 la 6 ; în coloana fără titlu, în ordine : *Servicii divine cu elevii, Conferințe cu părinții elevilor, Vizite școlare, Serbări școlare, Excursii școlare. Concursuri.*

Paginile 45—47 libere, pentru însemnări.